Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
спеціального автомобіля конвойної служби
військової частини 3059 Національної гвардії України

23.03.2026

Полтава, 2026 рік

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» 23.03.2026 групою НПМ здійснено відвідування спеціального автомобіля конвойної служби військової частини 3059 Національної гвардії України (далі – спеціальний автомобіль).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Кармазін-Денисенко, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини – керівник групи НПМ;

Чугай Олег Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Гринько Марина Олександрівна – головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Спеціальний автомобіль оглянуто на території Шевченківського районного суду міста Полтави за адресою: вулиця Навроцького, будинок 5, місто Полтава, Полтавська область.

Відвідування проведено у присутності: начальника варти відділення начальників варт Стрілецької роти з конвоювання та екстрадиції охорони підсудних Сисоєва Валентина Сергійовича.

На момент відвідування обстежено один спеціальний автомобіль на базі ГАЗ 3307, який перебував у технічно справному стані.

На момент відвідування спеціальний автомобіль здійснив конвоювання до суду трьох узятих під варту осіб.

Спеціальний автомобіль ГАЗ 3307 з державним реєстраційним номером ВІ 108 G 1993 року випуску.

З правого боку кузова встановлено металеві двері із загартованим склом та рухомою рамкою, ширина дверного отвору вхідних дверей складає 81 см, що забезпечує можливість транспортування особи, яка користується кріслом колісним, за умови, що його ширина не перевищує 80 см.

Для полегшення підйому людей до кузову спеціального автомобіля ліворуч від дверного отвору з внутрішньої сторони обладнано вертикальний металевий поручень.

Салон кузова розділений на чотири зони, перша зона для розміщення варти, друга, третя та четверта використовується для переміщення обвинувачених.

Салон кузова спеціального автомобіля розрахований на одночасне перевезення 21 взятих під варту осіб.

У зазначеному спеціальному автомобілі облаштовано 2 загальних камери в кожній з яких може розміщуватися до 10 осіб та окрема камера для розміщення 1 особи. Небезпечні місця у внутрішніх приміщеннях спеціального автомобіля відсутні. Розміри двох загальних камер є однаковими, площа кожної 4,35 м^2, площа одномісної камери 0,72 м^2).

На даху спеціального автомобіля обладнано 2 аварійно рятувальні/вентиляційні люки прямокутної форми, які мають ущільнюючі елементи, що запобігають проникненню вологи всередину приміщення.

Спеціальний автомобіль обладнано засобами зв'язку.

Спеціальний автомобіль оснащено 2 вогнегасниками та медичною аптечкою для надання первинної домедичної допомоги, яка укомплектована лікарськими засобами з актуальними термінами придатності.

Попереднє відвідування спеціального автомобіля групою НПМ не здійснювався.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

1. Порушення права на свободу від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (ст. 3 Європейської конвенції з прав людини).

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) у своїх рекомендаціях щодо транспортування затриманих осіб (European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. *Transport of detainees*. Factsheet, June 2018) наголошує, що приміщення, призначені для перевезення більше ніж однієї особи, повинні забезпечувати не менше ніж 0,4 м^2 площі на одну особу під час транспортування на короткі відстані та, за можливості, більшу площу. Для перевезень на тривалі відстані мінімальна площа має становити не менше ніж 0,6 м^2 на одну особу.

Під час відвідування спеціального автомобіля було встановлено, що десятимісні камери для транспортування затриманих осіб, кожна з яких мають площу 4,35 м^2, камера на 1 місце має площу 0,72 м^2. Відповідно площа на одну особу в двомісній камері складає 0,72 м^2, а в загальній камері на 10 місць площа на одну особу складає 0,435 м^2. Таким чином, у камерах спеціального автомобіля дотримано мінімальні стандарти площі на одну людину для транспортування на короткі відстані, які визначено рекомендаціями Європейського комітету. При цьому зазначена площа на одну людину не відповідає стандартам для тривалих перевезень у камерах загального перебування.

2. Порушення прав осіб з інвалідністю (статті 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статті 21 Конституції України) та маломобільних

груп населення.

Згідно з Конституцією України, загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права та міжнародними договорами України, ст. 2 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», всі люди є рівними перед законом і мають право на рівний захист. Особи з інвалідністю в Україні володіють усією повнотою соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод, закріплених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України. Держава зобов'язана створити умови для реалізації особою з інвалідністю всіх прав людини та основоположних свобод без будь-якої дискримінації за ознакою інвалідності та забезпечити її соціальний захист.

Представниками групи НПМ встановлено, що: спеціальний автомобіль не обладнаний відповідними спеціальними засобами (підйомник або пандус для транспортних засобів, облаштування для фіксації крісел колісних для осіб з інвалідністю або автомобільне крісло, яке трансформується в інвалідне крісло тощо); ширина дверного отвору вхідних дверей не дозволяє транспортування осіб на кріслі колісному, як що його ширина перевищує 80 см. Враховуючи вище зазначене, транспортування осіб з інвалідністю може призвести до випадків їхнього травмування та неможливість їх перевезення.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Військовій частині 3059 Національної гвардії України:

1. Врахувати норми щодо внутрішньої наповнюваності камер та міжнародні стандарти щодо забезпечення у камерах спеціального автомобіля площі на одну особу транспортування затриманих осіб спеціального автомобіля під час організації тривалих перевезень, виходячи з фактичної площі камер, розміру дверей камер, коридору салона кузова спеціального автомобіля та міжнародних стандартів щодо транспортування затриманих осіб площі на одну особу.

2. Створити умови для безперешкодного доступу, а також належного транспортування осіб з інвалідністю у спеціальному автомобілі для перевезення осіб, взятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі.

До звіту додаються наступні документи та матеріали: фототаблиця на 1 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Лариса Кармазін-Денисенко**

Додатки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

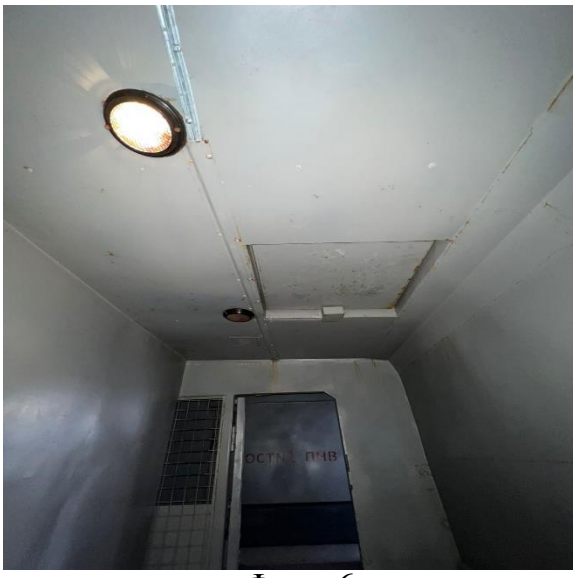

Фото 5

Фото 6

